

Bruksela, dnia 15 czerwca 2016 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 42/2016

Sprawozdanie nt. planu działania KE w dziedzinie integracji i reformy systemu niebieskiej karty dla wysoko wykwalifikowanych pracowników spoza UE

Strasburg, 7 czerwca 2016 r.

Komisja Europejska przedstawiła w dniu 7 czerwca br. plan działania na rzecz wspierania państw członkowskich w integracji obywateli państw trzecich oraz zwiększenia wkładu obywateli państw trzecich w życie gospodarcze i społeczne w UE, a także wniosek legislacyjny dotyczący reformy przepisów w zakresie wysoko wykwalifikowanych migrantów przybywających do UE w celu podjęcia pracy, który pomoże europejskim przedsiębiorstwom w przyciąganiu wykwalifikowanych i utalentowanych osób z całego świata. Inicjatywy te stanowią realizację zobowiązań przewodniczącego Junckera wyrażonych w wytycznych politycznych, gdzie legalną migrację określono jako priorytet Komisji na obecny mandat.

Dimitris **Avramopoulos**, komisarz do spraw migracji, spraw wewnętrznych i obywatelstwa, powiedział: Jeżeli chcemy w dłuższej perspektywie zarządzać migracjami, to w naszym wspólnym interesie musimy zacząć natychmiast. Szybka i skuteczna integracja obywateli państw trzecich jest niezbędna, by migracja stała się atutem dla naszej gospodarki i czynnikiem spójności naszego społeczeństwa. Jednocześnie musimy lepiej przygotować nasze systemy reagowania na przyszłe niedobory pracowników i określonych umiejętności. Zmieniony system niebieskiej karty UE ułatwi wysoko wykwalifikowanym obywatelom państw trzecich wjazd do UE i podejmowanie tu pracy, stymulując nasz wzrost gospodarczy.

- **Plan działania UE w dziedzinie integracji**

Przedstawiony plan określa wspólne ramy polityczne i środki wspierające, które mają pomóc państwom członkowskim w dalszym rozwijaniu i umacnianiu krajowych programów integracji obywateli państw trzecich. Wyzwania związane z integracją stoją w głównej mierze przed państwami członkowskimi – na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Plan działania określa konkretne polityczne, operacyjne i finansowe wsparcie, jakiego UE im udzieli.

Umożliwienie obywatelom państw trzecich uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym przyjmujących ich społeczności jest kluczem do przyszłego dobrostanu, dobrobytu i spójności europejskich społeczeństw. Z opublikowanego dziś przez służby Komisji badania wynika, że obywatele państw trzecich mogą przyczynić się do poprawy funkcjonowania rynku pracy, rozwiązywania problemów demograficznych i poprawy stabilności finansów publicznych, pod warunkiem skutecznej i szybkiej integracji. Istnieje wyraźne ryzyko, że koszty braku integracji byłyby wyższe niż koszty inwestycji w politykę integracyjną.

Mimo wysiłków państw członkowskich przebywający legalnie w UE migranci z państw trzecich i osoby, którym przyznano status uchodźców, nadal są w dużym stopniu narażeni na ubóstwo i wykluczenie społeczne.

Chociaż polityka integracji pozostaje w dużej mierze w gestii poszczególnych państw, w obecnym kontekście wiele państw członkowskich UE zмага się z podobnymi wyzwaniami i UE może wnieść wartość dodaną poprzez fundusze strukturalne i wsparcie finansowe.

Proponowane działania obejmują następujące kluczowe dziedziny: środki integracyjne poprzedzające wyjazd i przybycie, w szczególności dotyczące przesiedlanych osób ewidentnie wymagających ochrony międzynarodowej; edukację, zatrudnienie i kształcenie zawodowe; dostęp do podstawowych usług; oraz aktywne uczestnictwo i włączenie społeczne. Zaproponowano również bardziej strategiczne i skoordynowane podejście do wykorzystania funduszy unijnych przy wspieraniu krajowych działań na rzecz integracji.

W ramach nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności Komisja będzie również wspierać integrację na rynku pracy poprzez różne narzędzia podnoszenia kwalifikacji migrantów oraz uznawania i wykorzystywania ich kwalifikacji.

Działania służące wspieraniu integracji obywateli państw trzecich nie mogą i nie powinny być wdrażane kosztem środków na rzecz innych narażonych na ryzyko lub defaworyzowanych grup lub mniejszości.

- **Przyciąganie wysoko wykwalifikowanych migrantów: reforma unijnej dyrektywy w sprawie niebieskiej karty**

Wprowadzony w 2009 r. system niebieskiej karty UE okazał się niewystarczający i mało atrakcyjny, w związku z czym jest słabo wykorzystywany. Stosowanie tego systemu ograniczają restrykcyjne warunki przyjmowania i istnienie na szczeblu krajowym równoległych zasad, warunków i procedur. Jedynie 31 proc. wysoko wykwalifikowanych migrantów do krajów OECD wybiera UE jako miejsce przeznaczenia, co oznacza że większość wykwalifikowanych pracowników wybiera państwa, które konkurują gospodarczo z UE.

Przyjęty wniosek reorganizuje istniejące przepisy i ma na celu zwiększenie zdolności UE do przyciągania i zatrzymywania wysoko wykwalifikowanych obywateli państw trzecich.

Tendencje demograficzne wskazują bowiem, że nawet przy nowym programie na rzecz umiejętności, który ma podnieść kwalifikacje siły roboczej, utrzyma się w przyszłości potrzeba przyciągnięcia dodatkowych talentów.

- Wniosek ten ustanawia jednolity ogólnounijny program zastępujący równoległe systemy krajowe na rzecz zatrudnienia wysoko wykwalifikowanych pracowników, aby zapewnić wnioskodawcom i pracodawcom większą przejrzystość, a samemu programowi lepszą widoczność i większą konkurencyjność.
- Zwiększa on mobilność w obrębie UE dzięki ułatwieniu procedur i umożliwieniu krótkich podróży służbowych (do 90 dni) w państwach członkowskich, które stosują niebieską kartę.
- Wniosek obniża próg wynagrodzenia, wprowadzając elastyczny przedział, umożliwiający państwom członkowskim dostosowanie tego progu do sytuacji na ich rynku pracy, oraz przewiduje właściwsze warunki dla niedawnych absolwentów z państw trzecich oraz pracowników sektorów, w których występuje niedobór pracowników.
- W ramach nowego systemu wysoko wykwalifikowane osoby objęte ochroną międzynarodową będą mogły ubiegać się o niebieską kartę.
- Wniosek wzmacnia zarówno prawa posiadaczy niebieskiej karty (co przyczyni się do szybszego dostępu do statusu rezydenta długoterminowego, natychmiastowego i bardziej elastycznego dostępu do rynku pracy), jak i członków ich rodzin (umożliwiając im natychmiastowe łączenie się z posiadaczem niebieskiej karty UE), co powinno zwiększyć atrakcyjność Europy, jako miejsca przeznaczenia dla potrzebnych naszej gospodarce wysoko wykwalifikowanych pracowników.

Szacuje się, że roczny przyrost gospodarczy z nowego systemu niebieskiej karty dzięki dodatkowym wysoko wykwalifikowanym pracownikom przybywającym do UE w celu podjęcia pracy wyniesie między 1,4 mld a 6,2 mld euro. Zgodnie z Traktatem kompetencję do podejmowania decyzji o liczbie obywateli państw trzecich uprawnionych do wjazdu na ich terytorium w poszukiwaniu pracy zachowują państwa członkowskie. W przypadku poważnych zakłóceń rynku pracy, takich jak wysoki poziom bezrobocia w danym zawodzie lub sektorze, lub też na części ich terytorium, będą też mogły przeprowadzać tzw. test rynku pracy.

Zjednoczone Królestwo, Irlandia i Dania nie uczestniczą w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie są nią związane ani jej nie stosują.

- **Kontekst**

Plan działania w dziedzinie integracji obywateli państw trzecich: Odpowiedzialność za integrację spoczywa przede wszystkim na państwach członkowskich, Unia ustanowiła jednak środki zachęcające i środki wspierania państwa członkowskie w ich wysiłkach na rzecz promowania integracji obywateli państw trzecich. Obejmuje to ukierunkowane finansowanie ze środków i instrumentów na rzecz spójności społecznej i gospodarczej w poszczególnych państwach członkowskich. Ogłoszony dziś plan działania jest częścią zestawu działań zapowiedzianych w europejskim programie w zakresie migracji oraz w komunikacie Komisji z dnia 6 kwietnia 2016r.

Reforma dyrektywy w sprawie niebieskiej karty UE: W kwietniu 2014 r. w ramach swojej kampanii wyborczej Jean-Claude Juncker przedstawił pięciopunktowy plan dotyczący migracji, wzywając m.in. Europę do wykazania większej determinacji politycznej w zakresie legalnej migracji. W swoich wytycznych politycznych przewodniczący Jean-Claude Juncker zapowiedział zamiar promowania nowej unijnej polityki w dziedzinie legalnej migracji, umożliwiającej reagowanie na niedobór wykwalifikowanej siły roboczej i przyciąganie utalentowanych pracowników, by lepiej radzić sobie z wyzwaniem demograficznymi w UE, m.in. poprzez przegląd błękitnej karty UE.

Już dziś UE boryka się ze znaczącymi strukturalnymi niedoborami umiejętności w niektórych sektorach gospodarki (np. opieki zdrowotnej, technologii informacyjno-komunikacyjnych, inżynierii), co może ograniczać wzrost, wydajność i innowacyjność w UE. Przyszłe zmiany w strukturze gospodarek państw członkowskich UE będą nadal powodować wzrost zapotrzebowania na wysoko wykwalifikowanych pracowników, którzy nie będą natychmiast dostępni na rynku pracy, co z kolei będzie prowadzić do niedoborów umiejętności niemożliwych do usunięcia za pomocą istniejącej unijnej siły roboczej. Liczba wysoko

wykwalifikowanych pracowników będących obywatelami państw trzecich przybywających obecnie do 25 państw członkowskich UE stosujących system niebieskiej karty jest zdecydowanie niewystarczająca, aby zaspokoić wspomniane niedobory w zakresie siły roboczej i kwalifikacji, mimo wysiłków służących podnoszeniu kwalifikacji obywateli UE przewidzianych w ramach nowego programu na rzecz umiejętności. Zjednoczone Królestwo, Irlandia i Dania nie stosują dyrektywy w sprawie niebieskiej karty.

- **Dodatkowe informacje**

Dyrektywa w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1466071629746&uri=CELEX:52016PC0378>

Plan działania w dziedzinie integracji obywateli państw trzecich:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1466071683954&uri=CELEX:52016DC0377>

Dokument roboczy służb Komisji: Reakcja gospodarcza na kryzys uchodźczy:

http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/economic_impact_migration/documents/swd_an_economic_take_on_the_refugee_crisis_en.pdf

Często zadawane pytania: Plan działania w dziedzinie integracji i usprawniony system niebieskiej karty UE:

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-2071_en.htm

ARKUSZ INFORMACYJNY: Niebieska karta:

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/20160607/factsheet_revision_eu_blue_card_en.pdf

ARKUSZ INFORMACYJNY: Plan działania w dziedzinie integracji obywateli państw trzecich:

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/20160607/factsheet_action_plan_integration_third-country_nationals_en.pdf

Konsultacje społeczne w sprawie niebieskiej karty:

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/public-consultation/2015/consulting_0029_en.htm

Nowa strona poświęcona Niebieskiej karcie UE na unijnym portalu imigracyjnym:

http://ec.europa.eu/immigration/bluecard_en

Europejska strona internetowa poświęcona integracji:

<https://ec.europa.eu/migrant-integration/index.cfm?action=furl.go&go=/home?lang=en>

Analiza unijnej polityki migracji pracowników, część wspólnego projektu DG HOME i OECD „Przegląd polityki w zakresie migracji pracowników w Europie” (Review of Labour Migration Policy in Europe):

<http://www.oecd.org/migration/europe-is-underachieving-in-the-global-competition-for-talent.htm>

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹

---

¹ Na podstawie informacji KE.